

Відображення у звітності з ПДВ постачання брухту чорних та кольорових металів

Порядок заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2016 №21, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29.01.2016 за №159/28289 (далі – Порядок №21).

Розрахунок сум ПДВ, не сплаченого платником податку до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, здійснюється у порядку, визначеному розд. V прим. 1 Порядку №21, у таблиці 2 «Розрахунок сум податку на додану вартість, не сплаченого суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг» додатка 5 (Д5) податкової декларації з ПДВ (далі – Таблиця 2) за операціями, звільненими від оподаткування податком, відповідно до коду пільги, визначеного згідно з довідником пільг.

Таблиця 2 заповнюється у разі здійснення у звітному (податковому) періоді операцій з постачання товарів/послуг, що звільнені від оподаткування ПДВ.

У графах 2 «Найменування податкової пільги» та 3 «Код податкової пільги згідно з довідником пільг» Таблиці 2 зазначаються дані щодо найменування та коду податкової пільги згідно з довідниками пільг.

У графі 4 Таблиці 2 вказується сума податку, не сплачена до бюджету у звітному (податковому) періоді у зв'язку з отриманням податкової пільги, розрахунок якої здійснюється окремо для кожної з податкових пільг за формулою, визначеною п. 3 розд. V прим. 1 Порядку №21 без наростаючого підсумку з початку звітної року. У такому розрахунку не враховуються обсяги операцій з придбання товарів/послуг на митній території України у осіб, які не зареєстровані як платники податку, необоротних активів (без ПДВ), що використані в операціях, звільнених від оподаткування ПДВ.

У графі 5 Таблиці 2 зазначається обсяг звільнених від оподаткування операцій з постачання товарів/послуг.

У графах 6-9 Таблиці 2 відображаються обсяги операцій з придбання (як у поточному так і попередніх звітних (податкових) періодах) товарів/послуг, за ставками 20 відс., 7 відс., 0 відс. або 14 відс., які у поточному звітному (податковому) періоді використані в пільгових операціях з постачання товарів/послуг.

Таким чином, якщо для здійснення операцій з постачання брухту чорних та кольорових металів, звільнених від оподаткування ПДВ, утворених при розібранні (демонтажу) основних фондів, товари або послуги не придбавались, то у Таблиці 2 заповнюються лише графи 1-5, а графи 6-9 не підлягають заповненню.

Імпорт одноразових електронних сигарет з рідинами для подальшої торгівлі: дозвільні документи

Відповідно до п. п. 14.1.56 прим. 3 п. 14.1. ст. 14 Податкового кодексу України електронна сигарета – це виріб, який може бути використаний для споживання (вдихання) парів, що утворюються внаслідок нагрівання компонентами такого виробу рідин, що містять або не містять нікотин. Електронні сигарети можуть бути одноразовими або багаторазовими.

Рідини, що використовуються в електронних сигаретах – рідкі суміші хімічних речовин, що містять або не містять нікотин, використовуються для створення пари в електронних сигаретах та містяться, зокрема, в картриджах, заправних контейнерах та інших ємностях.

Порядок видачі та анулювання ліцензій на виробництво, оптову та роздрібну торгівлю, зокрема, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, врегульовано нормами Закону України від 19 грудня 1995 року №481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» зі змінами і доповненнями (далі – Закон №481).

Відповідно до ст. 1 Закону №481 ліцензія (спеціальний дозвіл) – це документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання (у тому числі іноземного суб'єкта господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) на

провадження одного із зазначених у Законі №481 видів діяльності протягом визначеного строку.

Статтею 15 Закону №481 встановлено, що імпорт, експорт алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, здійснюються суб'єктами господарювання (у тому числі іноземними суб'єктами господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) всіх форм власності без наявності ліцензії. Оптова торгівля на території України алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, здійснюється за наявності у суб'єктів господарювання (у тому числі іноземних суб'єктів господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) всіх форм власності ліцензії на оптову торгівлю алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах.

Роздрібна торгівля алкогольними напоями (крім столових вин) або тютюновими виробами, або рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, або пальним може здійснюватися суб'єктами господарювання (у тому числі іноземними суб'єктами господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) всіх форм власності, у тому числі їх виробниками, за наявності у них ліцензій на роздрібну торгівлю.

Крім того, п. 91.3 ст. 91 Цивільного кодексу України встановлено, що юридична особа може здійснювати окремі види діяльності, перелік яких встановлюється законом, після одержання нею спеціального дозволу (ліцензії).

Отже, імпорт одноразових електронних сигарет з рідиною здійснюється суб'єктами господарювання без наявності ліцензії на такий імпорт. При цьому, подальша оптова/роздрібна торгівля такими одноразовими електронними сигаретами здійснюється за наявності ліцензій на право оптової/роздрібної торгівлі рідинами, що використовуються в електронних сигаретах.

На Тернопільщині за порушення торгівлі підакцизними товарами анулювали 517 ліцензій

Упродовж десяти місяців цього року працівники управління контролю за підакцизними товарами Головного управління ДПС у Тернопільській області провели 291 перевірку суб'єктів господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю алкогольними напоями, тютюновими виробами та пальним. До порушників застосували фінансові санкції на суму 36,4 млн гривень.

Відтак встановили 380 порушень норм законодавства, що регулює виробництва й обіг спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів та пального. Зокрема, виявлено 73 факти торгівлі тютюновими виробами з полиць самообслуговування та 53 – торгівлі алкогольними напоями за цінами, нижчими від встановлених мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін. Крім того, зафіксовано 50 випадків реалізації підакцизної продукції без зазначення коду товарної продукції згідно з УКТЗЕД. Мали місце 49 порушень щодо невидачі розрахункового документа (чек), незабезпечення ведення у порядку, встановленому законодавством, обліку товарних запасів.

Упродовж січня-жовтня цього року анулювали 285 ліцензій на право здійснення роздрібної торгівлі алкогольними напоями. Ще 232 ліцензії скасували на право здійснення роздрібної торгівлі тютюновими виробами.

Загалом на даний час бізнес нашого краю використовує 4694 ліцензії на реалізацію алкоголю та тютюну.

Чи може зареєстрований відокремлений підрозділ нерезидента в Україні сплачувати податок на прибуток за нерезидента?

Відповідно до ст. 16 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) платник податків зобов'язаний сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, встановлених ПКУ та

законами з питань митної справи. Податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені ПКУ.

Такий обов'язок виникає у платника за кожним податком та збором. Забороняється будь-яка уступка грошового зобов'язання або податкового боргу платника податків третім особам (крім випадків, коли гарантами повного та своєчасного погашення грошових зобов'язань платника податків є інші особи, якщо таке право передбачено ПКУ).

В свою чергу, відповідно до ст. 19 ПКУ платник податків веде справи, пов'язані зі сплатою податків, особисто або через свого представника. Особиста участь платника податків в податкових відносинах не позбавляє його права мати свого представника, як і участь податкового представника не позбавляє платника податків права на особисту участь у таких відносинах.

Представниками платника податків визнаються особи, які можуть здійснювати представництво його законних інтересів та ведення справ, пов'язаних із сплатою податків, на підставі закону або довіреності.

Відповідно до п. 38.2 ст. 38 ПКУ сплата податку та збору здійснюється платником податку безпосередньо, а у випадках, передбачених податковим законодавством, – податковим агентом або представником платника податку.

Представництвом є правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє. Представництво виникає на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи та з інших підстав, встановлених актами цивільного законодавства.

Виходячи із цього, можна зробити висновок про те, що зобов'язання зі сплати до бюджету грошового зобов'язання або податкового боргу платника податків з податку на прибуток підприємств може виконати представник платника податку.

Відповідальність за невиконання або неналежне виконання податкового обов'язку зі сплати цього податку (в тому числі за несвоєчасну сплату чи сплату не в повному обсязі, чи не на той бюджетний рахунок) несе платник податків.

Таким чином, нерезидент може наділити повноваженнями зі сплати податку на прибуток підприємств свій зареєстрований (акредитований або легалізований) відокремлений підрозділ (філію, відділення, представництво тощо). Відповідні повноваження і обов'язки можуть бути передбачені у положенні про відокремлений підрозділ, яке затверджується нерезидентом, або у довіреності на виконання тією або іншою особою представницьких функцій в Україні, засвідченої в установленому законодавством України порядку.

Отже, представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження. Представництво суб'єкта господарської діяльності не є юридичною особою і не здійснює самостійно господарської діяльності, у всіх випадках воно діє від імені і за дорученням іноземного суб'єкта господарської діяльності, зазначеного у свідоцтві про реєстрацію, і виконує свої функції згідно із законодавством України.

Відповідно до п. 87.1 ст. 87 ПКУ джерелами самостійної сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків є будь-які власні кошти, у тому числі ті, що отримані від продажу товарів (робіт, послуг), майна, випуску цінних паперів, зокрема корпоративних прав, отримані як позика (кредит), та з інших джерел, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею, а також суми надміру сплачених платежів до відповідних бюджетів.

З огляду на те, що кошти, які знаходяться на рахунку представництва нерезидента в Україні, належать нерезиденту, отже є його власними коштами, представництво може сплачувати податок на прибуток за нерезидента за умови надання відповідних повноважень керівнику представництва як представнику нерезидента відповідно до довіреності.

Яку суму декларувати при податковій амністії: 405 тис. грн чи лише різницю

Відповідно до п. 1 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – ПКУ) одноразове (спеціальне) добровільне декларування – це особливий порядок добровільного декларування фізичною особою, визначеною п. 3 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, належних їй активів, розміщених на території України та/або за її межами, якщо такі активи фізичної особи були одержані (набуті) такою фізичною особою за рахунок доходів, що підлягали в момент їх нарахування (отримання) оподаткуванню в Україні та з яких не були сплачені або сплачені не в повному обсязі податки і збори відповідно до вимог законодавства з питань оподаткування та/або міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та/або які не були задекларовані в порушення податкового та валютного законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом будь-якого з податкових періодів, що мали місце до 01 січня 2021 року.

При цьому об'єктами одноразового (спеціального) добровільного декларування можуть бути визначені підпунктами 14.1.280 і 14.1.281 п. 14.1 ст. 14 ПКУ активи фізичної особи, що належать декларанту на праві власності (в тому числі на праві спільної часткової або на праві спільної сумісної власності) і знаходяться (zareєстровані, перебувають в обігу, є на обліку тощо) на території України та/або за її межами станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації (далі – Декларація), зокрема валютні цінності (банківські метали, крім тих, що не розміщені на рахунках, національна валюта (гривня) та іноземна валюта, крім коштів у готівковій формі, та права грошової вимоги (у тому числі депозит (вклад), кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до іншої фізичної особи.

Водночас згідно з п. 9 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування декларант має розмістити кошти в національній та іноземній валютах у готівковій формі та/або банківських металах на поточних рахунках із спеціальним режимом використання в банках України (далі – спеціальний рахунок) до Декларації.

Декларант з метою забезпечення виконання положень п. 9 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ звертається до банку для відкриття спеціального рахунку. Порядок відкриття, закриття, зарахування коштів на спеціальний рахунок і здійснення контролю за операціями за таким рахунком встановлюються Національним банком України.

Разом з тим, п. п. 1 п. 10 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ визначено, що склад та обсяг активів, джерела одержання (набуття) яких у разі невикористання фізичною особою права на подання Декларації вважаються такими, з яких повністю сплачено податки і збори відповідно до податкового законодавства, становлять активи, крім визначених підпунктами 2 і 3 п. 10 підрозд. 9 прим. 4 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, сумарна вартість яких не перевищує 400 тис. грн станом на дату завершення періоду одноразового (спеціального) добровільного декларування. Якщо грошова вартість таких активів визначена в іноземній валюті/банківських металах, їх вартість зазначається у гривні за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти, установленим Національним банком України/облікової ціни банківських металів, розрахованої Національним банком України на дату подання декларантом Декларації.

Враховуючи викладене, якщо фізична особа має у власності 405 тис. грн та виявила бажання скористатися правом на подання Декларації, то така особа приймає самостійне рішення щодо суми, яка буде зазначена у вказаній Декларації, а саме повністю уся сума 405 тис. грн або тільки частина цих коштів. При цьому нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування здійснюється у загальному порядку з суми, яка буде вказана у Декларації.

Крім того, при прийнятті рішення фізичною особою щодо не подання Декларації, то джерела одержання (набуття) коштів вважаються такими, з яких повністю сплачено податки і збори відповідно до податкового законодавства, якщо сумарна вартість їх не перевищує 400 тис. грн станом на дату завершення періоду одноразового (спеціального) добровільного декларування.

*Тернопільський відділ організації роботи
Організаційно – розпорядчого управління
Головного управління ДПС у Тернопільській області*